

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegraful Român este Duminică și Joi, la fiecare săptămână cu adânsul Foisiorei. — Prenumeratia se face în Sibiu la eseditură foie, preafara la c. r. poste cu banigata prin seriori francate, adresate către eseditură. Pretul prenúmeratiei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumătate de anu 3 fl. 50 cr.

Nr. 40.

ANULU XXV.

Sibiu 22 Maiu (3 Iunie) 1877.

Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iéra pre o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumătate de anu 6 fl. v. a. Inseratele se plătesc pentru anțăiă ora cu 7 cr. sirul, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Metamorfoza in perspectiva.

Impregiurări neuternatore de noi ne silescu a ne tîrmuri astădi numai pre lângă semnalarea unei metamorfoze politice in cercurile politice ungurești.

Scim cu totii cătă sgomotu s'a facut cu deputatiuni la Constantinopole, cătă cu primirea deputatiunei softaleloru in Budapest'a, cătă cu numerosele manifestatiuni pentru turci, incătu credea lumea ca Ungaria are sa plece a dô'a di in ajutoriulu turcilor. Astădi se schimbă tóta scenari'a. Dupa foile ce ne vinu din Ungaria, in limb'a magiara si in limb'a nemtisca, ni se pare ca fetiele dloru cele atătu de vesele cându si-au pusu mai intăiu fesurile turcesci pe capete, au salutat turcesce, si au strigat turcesce „cioc-iahsi'a," — suntu tóte posomorite; disele foi prohodescu de pe acum pe gârbovitul imperiu otomanu.

De unde metamorfoza acestă?

De multu amu avisatu pe cetitori despre dualismulu politicei nóstre esterne din Budapest'a si Vien'a. De multu amu accentuatu ca cea din urma are sa ieșe invingetoria. Conte Andrassy, de si magiaru, vede din poziunea sea de conducatoriu alu afacerilor esterne, altu-feliu constelatiunea politica din Europa decum o vedu connatiunalii sei din Ungaria. Si de aceea, in necasulu lui „Pesti Napo" „Nemz. Hirlap" etc., a venit in dilele din urma cu unu tunetu, că din seninu, cu o nota adresata Portiei in privint'a navigatiunei pe Dunare, care se pote consideră de preambululu celor ce au sa urmeze. „Alföld" in numerulu 153, vorbindu despre „ajunulu actiunii nóstre", nu se mai indoiesce de cooperatiunea Austro-Ungariei pre lângă Russi'a. „Alföld" ne spune si pretiulu acestei cooperatiuni. Dice ca Serbi'a este pusa la dispositiunea Austro-Ungariei.

Nu scim inca cătă este autentica afirmatiunea lui „Alföld" in ceea ce privesce pe Serbi'a. Destulu ca metamorfoza pare a se prepară pe tóte liniele. Acést'a ajunge si merita că bine sa ni-o insemnămu.

Teatrulu resbelului.

20 Maiu.

In pauș'a cea lunga a armatelor concentrate la Dunare, care dupa cătă cetim, se vede a fi o urmare a reversării apelor, ne multiamu a inregistră parerile ce le aflămu depuse in unele diurnale din Vien'a despre trupele române si rusesci.

Corespondentulu militariula „Neues Wiener Tagblatt" se exprima despre trupele române dela Calafatu ast-feliu:

„Trupele române suntu de celu mai bonu spiritu, au o tienuta militara hotarita si in modu surprindetoriu dovedescu in tóte ca suntu bune trupe. Ele suntu bine imbracate, bine armate si bine adjustate. Ordinea in castre, curatienea si netedimea lucrurilor loru suntu exemplare. La recercarea atasiatului militariu francesu, colonelulu Gailard au eseriatu un'a dupa alt'a, o compania de venatori, de infanteria si de dorobanti in manuirea puscei. Dupa aceea se comandă focu. Precisiunea si esactitatea in executare a fostu recunoscuta de toti. Colonelulu Doctoroff, atasiatul militariu rusescu in cuitiru generalu român, a gasit ca tóte bate-

rile suntu escelente, bine, asiediate si bine esecutate.

„Preste totu, Calafatulu este dupa situatiunea sea si dupa asiediarea resbelului o poziune in teatrulu resbelului, care insuflă totu respectulu. Din tóte aceste se vede ca criticile cele dejetorice asupr'a armatei române suntu séu retacié séu o dejosire inadinsu."

Despre trupele rusesci scrie unu corespondentu la „Deutsche Zeitung":

„Adeverul i se face numai onoreca cuvenita, cându dicu ca trupele aceste pre lângă tóte trapedările de mersuri indelungate si dificile se infatisizează forte bine si starea sanatătiei loru este evidentă cea mai multiamitóre.

Totu asiá se pote dice preste totu despre materialulu întregu de ómeni din armata. Armata rusescă se infatisizează asiá dara, in adeveru, ca incarnat'a floră a unui popor mare: ea este mare, sprintena, plina de putere si in virtutea verstei june bărbătesci. Ací nu se vedu copii nemături, nici hopliti podagrishi nici veterani de plosce cu rachiul. Este unu neamuriasu plinu de autoritatea luptei, pe care 'lu tramite tiarulu contr'a soldatiloru cu turbane. Nu dicu ca ei trebuie sa invinga. Nici odata n'a fostu unu resbelu despre a cărui sfersitu sa fi pututu cine-va mai cu anevoia dice a priori, ca asiá seu asiá va fi, cum este celu ce se incepe acum. Inse trupele aceste suntu capable a se întâlni cu onore cu orice inamicu. Despre acést'a nu incepe nici o indoiala."

Altfelui decurge resbelulu in Asi'a. In nrulu 38 amu amintit u forte pe scurtu ca rusii batu Carsulu.

Pentru de a ne pute cătusi de cătu clarifică situatiunea teatrului de lupta din Asi'a, trebuie sa tórcem firul raportelor nóstre de evenimente de mai nainte, impreunandu-le cu vre-o căte-va trasetură generali din poziunea topografica a teatrului de lupta.

Rusii in nótpea dela 3 spre 4 Maiu au luat forturile Ardahanului si in 4 Maiu sér'a pe la 8—9 óre au intrat in fortarézia. Luptele aceste, dupa corespondenti euglesi au costat rusilor, dupa unii 4000, dupa altii 6000 ómeni.

Ardahanulu este o fortarézia in Armeni'a resaritena spre marea Caspica.

Muntii Caucasului, cari formăza unu muru intre Marea negra si Marea Caspica, despartu Europa de Asi'a. Pôlele loru suntu scurte spre Asi'a, pentruca mai din apropierea Marelui negre pâna in Marea Caspica suntu terminate de valea in care curge riulu Cur'a, riu care se versă in Marea Caspica. In apropierea Marelui negre muntii Caucasului inse desvălu o ramificatiune, carea in drépt'asi in stâng'a, spre resarită alăturaea cu valea riului Cur'a, se estinde pâna in Marea Caspica. Locul asiá dara, care este teatrulu resbelului in Asi'a, este locu muntosu si inaltimile preste, si printre cari, cu mari dificultăti, au sa se misce trupele, suntu adeseori dela 4—8000 preste luciulu mărei. Fortarézia Ardahanului se află in locurile aceste muntoase, că si Carsulu, care este la pôlele sudostice a unui siru de munti, din a cărui côte nordvestice este originea riului numit.

Biroulu telegraficu aduce scirea oficială din Constantinopole, ca turcii au reocupatu Ardahanulu. Deocamdata nu credem acést'a scire, pentruca e cu totulu in contradicere cu scirea ca rusii batu Carsulu, este in con-

tradicere cu impregiurarea, ca cele 30 batalioane care se pusera in fuga de rusi si fura aruncate in crepaturile muntilor. Soghanly, de sigur n'au potutu si nici n'au avutu interesu de a reocupă o fortarézia ciuruita de tunurile russesci; dara preste tóte aceste scirea oficiale turcésca e cu totulu in contradicere cu alta scire, inca nedemințita, ca rusii au ocupatu cetatea Olti, spre sudvestu dela Cars, spre nordostu dela Erzerum si la calea jumetate intre cetătile din urma.

Déca ne infatisiu cerculu celu de feru ce-lu trasera rusii in data la inceputulu campaniei in Asi'a dela Batum, Ardahanu, Cagismanu si Basasid, si se adeveresc scirea despre ocuparea cetăției Olti, se vede ca centrulu turcilor este spartu, putere rezistatorie din partea turcilor numai este si scirea ca Muktar-pasi'a a aflatu de bine a se retrage spre Erzerum, că sa-lu „apere", aru confirmă ca problem'a rusilor in Asi'a este aproape deslegata. Se pote prea lesne intemplă, că cu ajutoriulu ignorantie turcesci, carea esceléza in necunoscintie geografice, rusii sa ajunga inaintea lui Muktar-pasi'a la Erzerum si acest'a sa o patiesca mai reu in muntii Armeniei, decătu in pasulu dela Dug'a in Erzegovin'a. Trei drumuri ducu dela Cars spre Erzerum. Celu mai scurtu este preste Olti, celu mai lungu preste Cagisman, alu treilea, mijlociu preste Mungighert. Numai cestu din urma este liberu pâna acum, inse trece forte aproape pe dinaintea Cagismanului si asiá pasagiulu pentru turci este periculosu.

Despre luarea Ardahanului raportă „Pol. Corr." din Tiflis urmatorele:

La ordinulu Marei-duce Michailu, colon'a de Achalzic, carea se miscă spre Ardahan spre a deschide pasagiulu preste Olti la Erzerum, a trebutu sa-si fortize marsiulu dupa putintia. Scopulu mai erá unirea cu colon'a dela Alessandropole, carea ocupase o poziune buna la Saim. In 15 (3) Maiu reunirea se facu si adeca la Gurdjbec, o jumătate de milu nemtiescu departare dela Ardahan, pre rout'a Ardahan-Cars. Inca in nótpea dela 15 spre 16 s'a construitu 9 baterii, armate cu 40 tunuri de positiune. In reversatulu dilei dela 16 Maiu erau rusii in posetiune perfecta de a deschide unu focu abundanțu asupr'a Ardahanului, mai intăiu asupr'a doboru redute situate pe inaltimile dela Gelav-Cerdin. Redut'a construita nu de multu de oficeri englesesci Elari-Ogli scoutea de minune Ardahanulu. Cătra 7 1/2 óre diminetă au deschis tóte bateriile unu focu concentricu asupr'a redutelor, care fù intretinutu neintreruptu pâna la 2 óre dupa amédi. Efectulu artilleriei rusesci a fostu extraordinariu. Cele mai multe tunuri turcesci fura demonstate, casarme distruse, mai multe bresie (sparturi) facute, ceea ce a pregatit asaltulu. Pe la 3 óre se pusera colónele in miscare din tóte părți. Pe la 5 óre redutele erau in mâinile rusilor.

Partea principală a resultelor acestei dile se vine colóneli dela Achalzic de sub locot, generalul Devell. Acestu generalu venindu dela Olcc, departare de 10 verste dela Ardahan, a fostu celu dintâi care a ocupat inaltimile dela Gelav-Cerdin, dupa ce a alungat de acolo siese batalioni turcesci. Pe la 5 óre lupt'a erá terminata. Rusii au luat 9 tunuri, multa munitiune, 1800 puci si o forte mare cantitate de cartusie. Punctu la 3 óre inse se deschis o tunatura teribila asupr'a insusi Ardahanului. Cătra 6 óre cascau mai

multe sparturi gurile in muri Ardahanului si se incepă asaltulu, deschis de regimetele Tiflis, Erivan, Bac'a si dôue batal. saporii. Pe la 8 1/2 óre sér'a, regimetele numite, ajutate de trupele generalului Hermann, au petronsu in fortarézia din carea garnisón'a turcésca intréga fara de a se mai ingagia la lupta — se dice 12,000 ómeni — o luă la fuga. Generalulu Devell s'a pusu numai decătu in fruntea unui despartiement de cavaleria si a urmarit pe turci. N'a pututu ajunge pre inimicu din cau'a intunecime noptieci. Rusii au cásigatu 60 tunuri, unu lagheru cu tóte cele de lipsa pentru 14 bataliuni, o massa de munitiune si proviantu, precum si 3400 puci bune."

Dupa sciri din Bucuresci dela 28 Maiu, capitanulu român Zosimu cu 30 calarasi a trecutu in 4 sialupe Dunarea la Nicopolea, a alarmat armat'a turcésca si apoi s'a reintorsu.

Reproducem dupa „Timpulu" urmatorele:

Pitesci, 26 Maiu. Inaltima Sea principale Carolu, insotit de cas'a sea militara a trecutu pe aici adi diminetia mergendu la Craiov'a. Inaltima Sea va petrece căte-va dile in Romani'a mica, unde va face o inspectiune. La gara Mari'a Sea Domnitorulu a primit dela Altei'a Sea imperiale Marele Duce o telegrama, prin care i anuncia explosiunea monitorului din fat'a Brailei.

Islazu, 26 Maiu. Bateriele române au bombardat Nicopoli.

Craiov'a, 26 Maiu. Trei-dieci soldati români au facut o recunoștere dincolo de Dunare si au surprinsu unu pichetu turcescu, Dupa o lupta de o jumătate óra, ei au retrasu Dunarea. In acesta incaierare, români au omorit doi turci; n'au avutu decătu unu ranit.

Giurgiu, 26 Maiu. Adi diminetia baterie rusesci dela Slobozia au deschis focul asupr'a Rusciului.

Craiov'a, 27 Maiu. Domnitorulu Carolu I a fostu aici obiectulu unei primiri entuziasante. Mari'a Sea a plecatu adi diminetia la Calafatu.

Calafatu, 27 Maiu. Mari'a Sea a sositu aci la 4 óre si jumătate după amédi. Pe totu drumulu dela Craiov'a la Calafatu, populatiunele se gramadeau in trecerea sea pentru a-l aclama.

Domnitorulu erá insotit de colonelulu Dochtouroff, adjutantul lui Inaltimi Sele imperiale, Marele Duce Nicolae, atasiatul statului maioru alu principelui Carolu, de colonelulu Guillard, atasiatul militar alu ambasadei Franciei la St. Petersburg, de ministrulu de resbelu, generalu Cernatu, de siefulu statului maioru alu armatei române, colonelu Slanicenau, precum si de tota cas'a sea militara.

Mari'a Sea a inspectat bateriele si positiunile dela Calafatu si a trecutu in revista ostile ce occupa lagerulu.

In urma, Inaltima Sea, s'a dusu la baterie Nr. 1 si a datu ordinu de a deschide focul din tóte bateriele contr'a Vidinului, pentru a regulă tragerea si a aprecia batai'a tunurilor de mare calibră, ce de curendu au fostu asiediate in positia la Calafatu. Tóte bateriele din Vidin au respunsu cu vigore. In tempu de mai multu de o jumătate óra, o violenta canonada a bubuitu pe ambele maluri. Cinci obusuri au cadiutu pe baterie, unde era Domnitorulu; trei au isbuțit.

Români n'au avutu nici o perdere. Unu singuru tunariu a fostu usitoru ranit.

Din Vidin, turci au asverlitu 35 obuzuri; dela Calafatu, români au trasu 23 lovituri. Resultatele date de tragerea tunurilor mari de artilleria au fostu esclente.

Domnitorulu dete ordinu tunurilor române, de a incetă focul; in acela'si tempu, forturile Vidinului reintrara in tacere.

Esplossiunea monitoriului turcescu. Se serie din Brailă cu dată de 27, către „Agenția Havas:“

O nouă și stralucita iarbă a dovedită bravură și săngele rece a doi ofițeri din marină rusa, locotenentii Dubachoff și Schestachoff. Eri noaptea, veni la Brailă scirea ca unu monitoriu turc stăgată de plecare înaintea orașului Macinu. Ideia de a-lu asveri în aeru cuprinse pre cei doi locotenenti. Fără a calculă nici greutățile, nici pericolele unei asemenea întreprinderi și neluându consiliu decât delă curagiu lor, întrebarea cine suntu acei cari suntu gata a-i urmă. Toti, fără esitare, respondu ca voiescă sa iată parte la expediția. Multi au fostu chemați și putieni alesi. Mică trupa prepară căteva lunte cu torpile automotrice (de sine miscătoare) și le legă indareptul unei canoniere române, ce staționă ancorată din naintea Brailei. Noptea era fără intuție, plouă multu. Monitoriul parasește Macinul; elu înaintă îndrasnetu. Cându-se pe navă turcescă au vediută canonieră au strigat cine e? Dar' majorul român, Murgescu, care vorbește turcesc că și cum s'ară fi naștut la Cornul de aur, respondu eu o voce sigură: „Amici.“ Cele două băstimente se găseau departe unul de altul numai de către stângini. Printre repede manevra, cătei două luntele automotrice au fostu pornite către monitoriu. Dupa aceea luntea română se întorsee și se departă cu tota iutiela. Aceasta schimbare de mersu, deseteptă pe turci, cari pâna atunci nu bănuisera nimicu. Unu focu de muschete pornește de pe monitoriu și tunul turcesc se aude. Insa glasul lui fu pe locu nadusit prin o explozie spațială.

De pe malul românescu se diari o flacara imensa de focu ridicându-se în aeru, după care totulul reîntră în tacere. Monitoriul turcesc sarise în aeru. Erau tocmai două ore și 55 minute. Putieni după acea canonieră sosea la Brailă, aducându toti omenii din expediție, buni sdraveni și fericiți de unu succesu, care vine spre laudă atâtă a dibaciei cătu si a barbatiei mariilor rusi.

Acesta este alu doilea monitoriu pe care rusii l'u asverlira în aeru, si celu mai mare din căte mai remânu turcilor.

Parisu, 27 Maiu. Scirile din strainatate primește la Parisu suntu mai bune. Nu se prevede nici o complicatiune. Regele Italiei a scrisu maresialului Mac-Mahon o scrisoare concepută în terminii cei mai pretinseci.

Vien'a, 26 Maiu. Unu telegramu turcesc spune ca rusii au incetatu cu bombardarea fortelor dela Cars. Ei urmează înaintarea spre Erzerum. Se astăpta o batalie.

Arip'a drăptă a armatei ruse este la Olti; arip'a stânga e la Van.

In conformitate cu cele latte telegrame turce despre unu esecu alu rusilor, acestu telegramu adaoga ca pre lângă Batum, rusii au incercat a construi unu podu si ca au fostu respinsi.

Aflămu ca concentrarea armatei rusescii dealungulu Dunarei este aprope terminata. Se crede ca indata cu venirea imperatorului Rusiei în România, voru incepe si operatiunile.

In privintă stabilirei cuartirului generalu alu armatei rusescii în către suburbii ale Bucureștilor despre Cotroceni, ceteru urmatorele într'o telegramă din strainatate:

„Acesta stabilire nu este in opozitie cu cuprinsulu strictu alu conveniunii rusu-române, dar' este inse indoiosu ca redactorii acestui contract din partea României au prevedută asemenea eventualitate.

Pentru o linie de operatiuni, care cuprinde cea mai mare parte din Dunarea română, București este naturalul cuartir generalu; mutarea dar' a marelui duce în capitala nu este de cătu o urmare naturală in sensulu militar, ori-care aru fi semnificarea politica, de către sa fie ceva de asemenea natură.

Stabilirea cuartirului generalu in București mai poate sa aibă si scopulu

de a se intinde operatiunile pe o scară mai intinsă, si acătă conduce la concluziunea naturală ca trecerea Dunarei nu se va face curentu, ca va fi nevoie să se transporte totă magasile cu depositu lângă Dunare, pentru a preintempiori orice întârziere după trecerea armatei, căci o armată stăndu-inactivă cu unu riu la spatele ei, va fi într-o poziție foarte genată. Cu unu corp de armată rusescă risipit pe unu frontu intinsu, nu va fi greu de a se aruncă o fortă preste apă asupra vre-unui punctu, de unde să aru putea proteja trecerea altor corpuri in apropiare.“

Guvernatorul din Rusciucu și-a trasu demisiunea la Constantinopol, și a fugit din oraș.

Imperatorul Austro-Ungariei se vede ca a renunțat la ideea de a salută pe imperatorul Rusiei la granița Romaniei, căci acum afărumă ca unu tramiș special va veni din partea-i pentru a salută pe marele monarh.

Nu va fi de mirare înse de către principii mostenitorii ai Germaniei, Austro-Ungariei și Italiei, voru veni să salute pe imperatorul Aleandru.

La disolvarea comitetului domnelor române de aici

Sibiu, 20 Maiu v.

Cetitorii nostri au vediută într-o notitia din nrul precedentu alu făciei noastre, ca comitetul domnelor române de aici fu disolvat prin emisua ministerialu, amu disu noi atunci, pentruca asiā eram informați. Actele privitoare la afacerea acătă si publicate mai la vale voru rectifică ca disolvarea să facută prin unu ordinu alu dlui comite supremu alu comitatului Sibiului, ceea ce putieni schimba lucrul în esenția.

Ordinul său scrisoarea dlui comite alu Sibiului, de altminter scrisa în termeni de omu gentilu, nu ne-a surprinsu intru nimică. Din experiențe trecutului ne așteptăm la ordinatii de natură ordinului susu memoratu.

Nu scimus, căci în ordinul comitelui nu ni se spune, de către vine din inițiativa dlui comite său i s'impus de guvern. Ori cum va fi, noi nu vomu, si voindu inca nu putem sa ne opunem fortie.

Unde fortă domnesc, acolo a incetatu totu dreptulu, ba au incetatu a se manifestă în publicu, pâna si cele mai inocente simțiamente umanitarie. Prin urmare, în fată ordinul dlui comite ne întrebă: întrebare ce ne vine chiaru din ordinul dlui comite, unde dice, că neutralitatea Austro-Ungariei nu concede formarea de comite cu scopu umanitaru: ne întrebă, dicem, unde începe si unde se termină neutralitatea Austro-Ungariei? Se termină la disolvarea comitelor noastre, cari, de parte de ori-ce politica său diplomatiă, s'au formatu în forma pură si simplu socială pentru unu scopu curat si eminamente umanitaru? său începe acea neutralitate la înființarea comitetului centralu din capitală Ungariei, care acolo sub ochii guvernului unguresc s'au instituitu pentru a veni intru ajutorul turcelor? si care comitetu să-a propus a face agitatiune in tota tieră a pentru instituirea de comite filiali său de subcomite?

Ei bine, noi cum amu disu, nu avem putere de a ne opune si nici voim a ne opune ordinilor autorităților publice. Avem in se o putere pe care nici fortă nu ni-o poate rapă. Si acătă este puterea de iubire a umanităției, a săngelui si a sacrei noastre religiuni.

Pentru că sa se innebusiasca si sa innece cineva acestu simțiumentu in inimile noastre, trebuie că fortă sa

ne tramita acolo, de unde numai su spinele respiră si aceste suspine voru fi destul de tari, că sa impedească sdrobirea celor mai nobile simțiumente, ce trebuie sa le pastreze orice omu de inima pentru umanitate.

Premitiendu aceste dămu locu celor ce urmează:

Către on. publicu român.

Că presedintea comitetului de dame din Sibiu pentru ajutorarea ostasilor rănită din România amu primiț la 30 Maiu a. c. urmatorea harăthia dela dlui Comite supremu alu comitatului Sibiu, Fridericu Wächter:

Nr. 396 pres.

1877.

Onorabile Dómna!

Este o pre frumosă insusire a femeiei iubirea confratului seu patimitoru si că rezultatul acestuia: nesuntă de a-i alină dorile cătu se poate mai repede si mai radicalu.

Din acătă insusire s'a nascutu — asiā credu eu — si acelu comitetu de dame, care sub presedintia Domniei vostre s'a constituitu in cetatea Sibiului cu scopul de a aduna ajutorie pentru ostasii din România rănită in resbelul rus-turc.

Deși ajutorarea rănitilor — apartinea ei ori cărei părți beligerante — că o făptă umanitară tientă spre usiorarea dorilor omenei patimitorie — este permisa; totusi din punctu de vedere alu statului trebuie sa ne îngrijuim, că colectarea acestor ajutorii sa se efectueze într'un modu, alu căruia procedura să convina principiului de neutralitate adoptat.

Dreptu aceea constituirea comitelor de ajutorare nu se poate concede; înse particulari potu colectă ajutorie pe sămă rănitilor ori cărei părți beligerante in scame, rufe si chiaru si in bani, dar' conspectul originalu despre ajutoriul adunat totu deună, inainte de expedare, trebuie substerntu autoritatei.

Despre ce amu poftită a Te înscintia cu acea provocare, că activitatea mai de parte a comitetului de dame constituutu sub presedintia Diale in Sibiu sa binevoiescă a o săstă, repetindu ca este permisă că particulari prelungă respectarea punctuale a modului de procedere amintită sa colecteze contribuiri de ajutorie si sa le tramita la locul destinației lor.

Primesc espressiunea deosebitei mele consideratiuni.

Sibiu 30 Maiu 1877.

Wächter m. p.
comite supremu.

Onorabilei Dómne

Iudita Macelariu

Loco.

In urmarea acestei coadunării se comitetul la 31 Maiu, după ce cu parere de reu s'a luată spre scire sistarea activității comitetului, amu fostu insarcinata a intrevină la dlui ministru de interne pentru revocarea acestei ordinatii, ceea ce pe calea comitelui supremu amu si facutu prin recursulu urmatoriu:

Domnule Comite supremu!

M'a surprinsu forte neplacutu ordinatia DVostre din 30 Maiu a. c. Nr 396 pres. prin care me provocati că sa sistezu activitatea mai de parte a comitetului de dame umanitarii constituutu aici sub președintia mea.

Nefindu chiamarea femeilor de a se opune ordinatioru organelor statului mi permitu a Ve înscintia cu totu respectul, ca activitatea mai de parte a comitetului amu suspendat deocondat; in se dispuștiune o consideru atâtă de compromisatorie pentru unu statu culturalu, incătu si că femeia 'mi tenu de o datorintă inevitabilă a recurge la domnul ministru de interne pentru revocarea ei.

Se dice: cumca unu statu neutralu nu poate permite că cetățenii lui sunt constituite comite pentru a susține dorile rănitilor părților beligerante.

Marturisescu ca eu pâna aci amu experiaturu chiaru contrariul.

In resbelul nu demultu decursu franco-prusii in tōte statele culturale neutrali s'au instituitu astfelii de comite umanitarie de ajutorare, asemenea si sub decursul resbelului abia terminat turco-serbu.

Ma amu vediutu si adi inca vedem si mai multu. — S'au tenu si se tenu si adi meetinguri politice, in cari cetățenii statelor si exprima fără restrinție simpathie respective antipathiele in privința părților beligerante, si inca nici unu statu neutralu nu ia plesnicu prima minte a o dechiară acătă de incompatibilitatea cu principiul neutralităției.

Amu vediutu in patria nostra adunări de popor, reuniuni si municipii consultandu-se si tramitiendu representanti la dietă tierei pentru intrenirea statului in favoarea unei din părțile beligeranti — a turcului.

Sub intregu decursu resbelului turco-serbu s'au constituitu comite cari au esoperat colecte pentru rănitii turci ba chiaru si pentru serbi.

Si acum se constituie comite de acestea atâtă in capitala cătu si in provincia — pentru ajutorarea rănitilor turci.

Abia decurse acea demonstrație grandioasă care au înscenat comitele constituute in capitala si au estis mai asupra intregei tieri printre turcofili — intr-o onoare asiā numitilor „sofate turcescii“.

Acătă s'a executat in capitală tiera, in nemijlocita apropriare a guvernului, cu cea mai mare demonstrație posibilă pentru unu, si cea mai provocatoare necrutare in privința celelalte părți beligerante.

Acătă n'a considerat-o inaltul guvern de atacătoria a principiului de neutralitate.

Este oare cu putintă: că decâtă acestea sa fia mai compromisatorie pentru principiul de neutralitate unele comite umanitare de dame, cari, de parte de ori-ce politisare, se ocupa numai cu alinarea dorilor nenorocitorilor, a rănitilor ce patimesc?

Sădoră numai pentru acea au devenit nepermisibile aceste comite, pentruca déjà au intreprinsu si damele române astfelii de lucrări umanitare in favoarea fratilorlor patimitorii din România?

Astă nu o potu crede.

Statul nostru este in referinție amical precum cu România asiā si cu Turcia; si de către nu este crima in patria nostra a nutri simpatii pentru turci, nu poate fi crima nici acea, ca femeile române sunt cu compatimire si simpatia către săngele lor.

Dupa modestă mea parere: nu acea poate vădem principiul de neutralitate: ca civii statului neutral constituie comite pentru ajutorarea rănitilor ori cărei părți beligerante, — ci din contra chiaru acea: ca constituirea acestor felii de comite se intredice.

Si decumva alte state nu o facă acătă, cred că ca nici guvernul nostru numai pentru voia unor diurnale ce seduc opinione publică, redigate cu patima, nu va intreprinde a lucra in contră intereselor omenei patimitorie, — pentruca acătă nu convine reputației unui stat cultural.

Dreptu acea mi iau voia a Ve roga cu tota onoare că substerndu cu opinione favoritării acestu recursu la Dlu Ministrul ung. de interne, sa binevoiti a esoperă că amintită ordinatia interdicțorie sa se revocă.

Primit Ve roga espressiunea deosebiti mele consideratiuni.

Sibiu 1 Iunie 1877.

Presedintea comitetului de dame suspinsu

Judita Macelariu, m. p.

Fiindu-dată sita deocamdată activitatea comitetului, acela că atare pâna la alte dispozitii nu mai poate funcționa. Subscrise a înse dechiaru cumca si de aci incolo voi primi oferte pentru ostasii rănitii din România.

ni'a, acelea le voiu inaintá la loculu destinatiunei loru, si voiu dá socota publica.

Pâna acum au incursu urmatorele oferte:

	fl. cr. lei. bani.
Dr. Basiliu Szabo, medicu de militia tie-rana	6 — —
Elisabet'a Lahovary proprietaréa din Rimnicu	30 — —
Baronu Davidu Ursu, c. r. colonelu in pensiune	— — 160 —
Mironu Romanul, Ar-chiepiscopu si Metropolitu turcesci in auru	— — 414 —
Iosifu Sterc'a Siulutiu, jude regiu ung.	100 — —
Famili'a Dr. Stefanu Pecurariu, advocatu	— — 53 50
Famili'a Dr. Iosifu Hodosiu	100 — —
M. P.	— — 100 —
Parteniu Cosm'a deputatulu dietalu	20 — —
An'a Marginénu, in-vetiatoréa de lângă Timisiór'a	1 50 — —
An'a Francu	— — 5 —
Dr. Ilarionu Puscariu, protosingelu	— — 60 —
Gregorius Serbu, c. r. preotu castrense	10 — —
Elia Macelariu, cons. gubern. in pens.	— — 50 —
Visarionu Romanu, directoru de banca	— — 100 —
Paulu de Dunc'a, cons. in pens., 2 napoleoni si 20 fl. moneta de argintu	20 — 40 —
Gregorius Mateiu, comerçante 30 galbeni	— — 360 —

(Va urmá).

Sibiu 2 Iuniu 1877.

Iudit'a Macelariu, m. p.

„Kelet“ in estase.

Clusiu 30 Maiu. Trecerea la momentu dela unu estremu a afectiunei spirituali la contrariulu e simptomulu, din care se diagnósea alienarea (ne-bunél'a). Cumca domnii nostri dela putere, de cându li-a succesa a luá frênele in mâna, de bucuria, si-au esitu din ori, despre acést'a documentéza mii de fapte ale loru, ér' cumca, alienarea acést'a a ajunsu la unu óre-care supremu gradu, acést'a o arata purtarea loru fatia de dómnele române, ce aduna ajutorie pentru vulneratii armatei române.

Abia vediù, adeca unu corespundinte a lui „Kelet“, dupa stilu cunoscutulu *Rolando furibundu magiaronu*, care cá nascutu român, in tóta septamán'a vinde odata mormentulu talui seu, pentru cei 5 fl. ce ii capeta de fia-care articulu in contr'a româniloru — din corespondintia alui Drăgescu din „Romanulu“, din epistol'a deschisa a alui Baritiu din „Gaz. Tr.“, cu deosebire in se din apelulu dómneloru nóstre Sibiene publicatu mai intai in „Telegrafulu Romanu“, ca dómnele nóstre intr'adeveru nu glumescu, se si puse si versá tóta „scinti'a“ sea „politica“ si intrég'a sea intelepciune patriotica in articululu de fondu a lui „Kelet“, impartasitu cum se cuvine publicului nostru in nrulu 38 a „Tel. Romanu“.

Noi, barbatii, nu afaramu cu cale a reflectá la unu astfelu de productu, ci presupuseramu ca atâtú opiniunea publica cătu si domnii cu puterea in mâna, voru apretiuí articululu respectiv dupa valórea lui. Incátu pri-vesce publiculu nici ca ne insielaramu; deórece chiaru si concetatienii de na-tionalitate magiara (vedi „Kelet“ nr. 120) si „din castrele lui „Kelet“ ve-diura de locu ca celu ce vorbesce cu gur'a asiá de plina despre „perfidia

si tradare“ imprósca pe ai sei insusi si comite neghiobi'a a denunciá de *proclamatiuni de caracteru secretu* lucruri ce aparu in diuariele din Sibii, Brasiovu, Pest'a si Bucuresci si cumca manevrarea acést'a nu are altu scopu séu sensu decátu, pe de o parte a spariá si terorisá pe femeile si copilele nóstre, pe de alta parte a invocá intrepunerea omnipotentiloru dela cárma. Cu cesti din urma avù „Kelet“ mai multu norocu. Suprem'a autoritate politica a cetătiei si comitatului nostru s'a vediu prin articululu lui „Kelet“ intr'adeveru indemnata a intrebá pe suprem'a autoritate politica a tieriloru Ungariei ca: ce e de a se face cu românele de pe acelu teritoriu, in a căroru pepturi mai esista inca simtiulu umanitătiei si cunoscintia de-spre amorulu crestinescu —

Eata ce respusne dlu ministru presiedinte :

„Regimulu magiaru nu are nimic'a iu contr'a de a se arangia (ren-dezessene) colecte de ajutorintie pentru vulneratii ori-cârci pârti béligerante; indruméza inse oficiolatele sa grijescá a ajutorirea vulneratilor unei séu altei pârti beligerante sa nu se foloséasca de pretestu pentru vre-o demonstratiune politica, ce nu aruncăcoresponde statoritei positiuni de neutralitate. De se si pote oprí sub pretestulu acest'a formarea de comitate auxiliari, totusi nu se potu impedece singuraticii a aduná ajutorie: in scama, vestimente, bá chiaru si in bani, pentru vulneratii ori-cârci pârti beligerante. Conspectulu originalu (eredeti kimutatás) despre donurile adunate va fi de a se comunicá totu-déun'a inainte de spedare oficiolatorului si aceste voru avea de a-si castigá deplina convictiune despre circumstantia, ca donurile intrate s'au si espediat in fapta pe séma vulneratiloru“.

Acestu ordinu s'a impartasitu oficiosu dómnei presiedinta a comitetului de dómne române din Clusiu.

Din cele de pâna ací va constata fia-care omu cu mintea sanatosa, ca dlu ministru presiedinte recunóisce insusi ca simtiulu de umanitate este o recerintia a culturei europene si a religiunei crestinesci si nu se pote su-grumá la dorintia pagânului si vame-siului dela „Kelet“ nici chiaru cu pri-vire la Softalele si pagânii din Asi'a. Din contra Esclentiu Sea primesc atari colecte de ajutorie sub inaltulu seu scutu, ordinandu oficiolatorulu politice a ingrigi cá ajutó:iele sa se espedeze vulneratiloru afara din tiéra, sa nu se faca abusuri cu atari colectari spre inscenarea de — demonstratiuni politice necorespondietore principiului neutralitătiei (de statu).

Atât'a spre orientarea publicului român.

Amicului nostru „Kelet“ inse tre-bue sa-i spunemu ca éra vrea sa mi-stifice si sa seduca opiniunea publica, déca afirméza in nrulu seu de astadi (121), ca „dupa cum scie din isvoru siguru s'a opritu dela locuri mai inalte activitatea comitetelor constituise in diferitele pârti ale Transilvaniei“. Ce-tésca „Kelet“ dispositiunea ministrului si se va convinge ca bucuria lui cea esaltata asupr'a acestei disposi-tiuni e risulu nebunului.

Domnulu ministru respinge chiaru si ide'a ca aru dorí si aru puté oprí manifestatiunea faptică a umanitătiei la civii statului. „Iéra „Kelet“ celu fără de lege nu vrea sa inteléga“, ci merge in estasea sea asiá de parte de suspicionéza chiaru si pe dlu ministru de omu crudelu, care in butulu tractatului europénu, relativu la crucea rosia, aru fi barbaru destulu de a su-grumá simtiemintele cele mai nobile a inimei crestinesci.

Sperez ca publiculu român nu va suferi de a fi imbatatu cu apa rece de către amiculu nostru — — „Kelet“ulu!

Turturelu Codrénu.

Romania.

Din discursurile dela 10 Maiu.

Discursulu dlu vice-presiedinte alu se-natului, Dimitriu Bratianu, cu ocaziunea aniversarei suirei principelui Carolu pe tronu.

Prea Inaltiate Dómne! Senatulu aduce cu unu respectuosu devotamentu Mariei Vóstre felicitările sele si urările ce face pentru că Domni'a Mariei Vóstre sa fia lunga, fericie si gloriósa.

Mari'a Vóstra, de unspre dieci ani, diu'a de 10 Maiu, diu'a suirei Mariei Vóstre pre tronulu Romaniei, o di de serbare natiunala. Pâna ací in acea di mare, suvenirile si aspiratiunile nóstre singure erau mangaierea suflete-loru nóstre; astadi, o vedeti Mari'a Vóstra, tóte animele debordă de bucuria: eroismulu strabuniloru nostri a reinviat in ai loru stranepoti, si aspiratiunile nóstre au devenit o reabilitate. Astadi, pactul dintre natiune si Augustulu seu alesu s'a seversitu: Cându v'ati suiat pe tronu, v'amu promisul inimele nóstre, si Mari'a Vóstra ne-ati promis ca ve-ti face minuni cu poporul român. Astadi, amu re-inodat firulu de trei secole ruptu alu vietiei nóstre de natiune de sine statatore si de antegarda a civilisatiunei in orientu.

Prea Inaltiate Dómne! Camer'a si senatulu au recunoscutu independintia Romaniei fatia cu Turci'a. Mari'a Ta, in capulu eroicei nóstre armate, vei face a se impune inimicului si a fi recunoscuta si de puterile garante că o necessitate salutaria Europei.

Si senatulu, Mari'a Ta, este cuprinsu de grigile si de sperantiele cari framenta si gâdila inim'a Mariei Tale. Déca versta, nóstra si esperintia ce dà versta nu ne permitu elanurile sublimi cari facu eroismulu junimeei, eroismulu nostru este săngele rece: săngele rece nu e nepasarea; elu este resemnatina consciintiei de a nu reculá inaintea nici unui sacrificiu.

Timpii au sositu. O vedi, Mari'a Ta, si betrânlulu senatu a tresarita la bubuitulu tunului dela Calafatu si Olteniti'a. Cându ai dreptulu si forti'a, intelepciunea este a cutedia. Cutédia, cutédia, cutédia fiulu lui Fridericu celu Mare, a lui Stefanu celu Mare si alu lui Mihaiu Vitézulu! Arunca-te cu crediti'a alesiloru lui Dumnedieu pe calea mantuirei patriei, in care te impinge si traditiunea eroicei Tale familii si geniulu Romaniei; si ne revino incarcatu de gloria némului romanescu si de binecuvantările omenirii! In intru prin libertate, la fruntarii prin eroismu, mentine, patriei nóstre independintia si-i cuceresce stim'a si iubirea lumei civilisate. Europa impreuna cu noi, cu veneratiune si cu amóre va salutá in Mari'a Ta pe marele Rege alu Romaniei.

Sa traiesci Mari'a Ta!

Sa traiésca Mari'a Sea Dómna!

Traiésca Romani'a independenta si libera.

La aceste cuvinte de felicitare M. S principale Carolu a respunsu astfelui:

Dloru vice-presiedinti! Dloru senatori! Cându percurgemu paginile istoriei nóstre, noi vedem in modu constantu ca români datorescu conservarea loru, mai alesu unei virtuti caracteristice a loru, aceea de a fi strensu uniti in óra pericolului, aceea de a nu ave decátu unu cugetu, decátu o anima, decátu o vointia, cându se atinge de binele comunu, de interesele patriei.

Unanimitatea cu care senatulu a proclamat ruperea unoru legaturi cari de multu si facusera tempulu, care nu faceau decátu a impedecá Romania in calea sea de pace si de civilisatiune, facându-o solidara cu gresielii straine si atragându asupr'a pamentului nostru rele si calamitati neprovocate de noi; acést'a unanimitate este o puternica dovada ca viu este intre d-vó-

stra spiritulu betrâniloru nostri; spiritulu acelor mari stramosi, cari in tempurile cele mai grele, n'au despetratu nici odata de sértea Romaniei.

Urmeze a trai intre noi acestu spiritu maturu si măntuitoriu, urmeze a se intemeia din multu in mai multu concordia intre toti fi aceleiasi tieri; si amu ferm'a convictiune, ca cu tóte greutătile ce inca ne astépta, vomu ajunge la limanulu doritul de toti.

Si dura in prevederea acestei dile multi asteptata, acestor dile frumose, sa dicem cu totii:

Sa traiésca Romania!

Sa traiésca senatulu Romaniei!

Apoi d. C. A. Rosetti, presedintele camerei, urmatu de domnii deputati, adresându-se cătra M. S. Domnulu, a rostitu ierasi unu discursu căruia a urmatu respunsulu dejá reprodustu si de noi.

Pe urma, s'a presintatu Inalt'a curte de cassatiune si justitia care, prin d. primu-presiedinte Al. Cretiescu, s'a esprimatu ast-feliu cătra Mari'a Sea:

Prea inaltiate Dómne! A unspre diecea aniversara a advenimentului Mariei Tale la tronulu Romaniei, pe care tiéra intréga o celebréza astadi cu fericire, cade in mijlocul unei mari crise a vietiei nóstre cá natiune, crisa occasionata prin resbelul dintre doi puternici vecini si inevitabila pentru noi prin positiunea geografica a tieri.

Tractatulu dela Parisu, din 1856, si realisarea succesiva a marilor voturi ale adunârilor ad-hoc, au contribuit a redá vechiloru nóstre legaturi cu imperiul otomanu adeverat'a loru semnificatiune istorica; legaturi de aliantia inegală. Evenimentulu resbelului rusu-turcu a modificat in unu modu silu si in afara de orice responsabilitate din parte-ne, positiunea nóstra politica. In adeveru, spre a usurá tieri in mesur'a posibilului, realele inseparabile de calcarea pe teritoriul seu a unei puternice armate straine, si totu-deodata spre a conservá guvernulu si institutiunile nóstre natiunale in mijlocul cataclismului oriental, amu incheiatu o conveniune cu puterniculu imperiu alu Rusiei. Dar' esercitiulu acestui dreptu de propria conservatiune, care pôrta in sine legitimitatea sea inaintea lumei civilisate, la Constantinopole s'a considerat că o abatere dela datorie nóstre, intocmai cá cum amu fi fostu datori sa purtâmu noi cei dintâi si mai multu decátu altii, respunderea grozaviloru unui resbelu, pe care nu l'amu provocat si care nu erá in putinti'a nóstra a-lu impedecá.

De aici, Inalt'a Pórtă s'a crediutu in dreptu a rupe relatiunile cu noi si a ne atacá cu armele, fâra nici o prealabila declarare, precum reclamá positiunea nóstra internaționala la stabilimentul cărei'a concursese si Turci'a si, la a cărei'a conservare, ea, dintr-o tóte puterile Europei, erá cea dintâi obligata.

Acesta situatiune in care ne vedem pus, implica in sine ruperea vechiloru nóstre legaturi cu imperiul otomanu prin propriulu seu faptu, necesitatea pentru noi de a protege prin puterea armelor positiunea politicei ce ni s'a fostu creatu acum 20 de ani de Europa si independint'a tieri.

Pré Inaltiate Dómne! Inalt'a curte de cassatiune si de justitia, in numele seu si alu intregei magistraturi române, impartasindu intru totu sentimentele si dorintele natiunei intregi, vine a felicitá pe Mari'a Ta ca, sub inspirarea traditiuniloru glorióse ale familiei Mariei Tale, ai primitu in numele poporului român acesta desfere ce ni s'a aruncat si Te-ai pus in capulu armatei nóstre, care se lupta la otare pentru aperarea teritoriului.

Magistratur'a se simte fericita de a declará Mari'e Tale, prin organulu acestui inalte curte, ca te va insotí pretutindenea cu iubire, ea face cele mai calduróse urâri pentru succesulu

armelor nôstre si pentru că provine din sa-Ti ajute a face să se recunoască de către Europa, independentă României, spre cel mai mare triumf al civilizației vîculei noastre la gurile Dunarei.

Sa traiesc Mari'a Ta, impreuna cu Mari'a Sea Dômna, ani multi si fericiți pe tronul acestui fier!

Sa traiesc România!

Mari'a Sea a binevoită a respunde:

Domnule primu-priședinte! In a unspre-diecea aniversara a diley scumpă inimii Mele in care increderea națiunii Me aduse pe tronul gloriosilor ei domni, suntu fericiți a ascultă patrioticile si inteleptele cuvinte, rostite in numele magistraturei, de primul magistrat al Romaniei.

Urările d-vosă, dle primu-priședinte, Mi suntu cu atât mai scumpe, cu cătă in nouă poziune ce este astăzi facuta terei nôstre prin puterea evenimentelor si prin patriotismul fiilor ei, vocea neinvinsă a dreptului trebuie sa se unescă cu resunetul armelor, spre a afirma atât drepturile poporului român la o viată națională absolută independentă, cătă si puternică lui vointia de a le sustine și de a face că ele sa fia pretutindeni recunoscute.

Fi-ti siguru, dle primu-priședinte, ca tare si mândru prin increderea națiunii, tare prin brățile fiilor ei, tare prin conștiința responsabilităției pe care amu primit-o de-o dată cu misiunea de a lucra la realizarea aspirațiunilor naționale, nu voi crutiă nimic din ce aru putea sa asigure triumful armelor nôstre si recunoșcerea României că statu absolutu independentu.

Amu fermă speranță, ca marele puteri voru găsi ca este mai demna de sustinerea loru si chiar mai conforma cu interesul loru, o România avendu conștiința puterei si responsabilităției sele directe, decât unu statu cu o poziune reu definită si fără responsabilitate nemijlocita fatia cu Europa.

Rugându-ve, dle primu-priședinte, sa fi-ti pre lângă inaltul corpuc representati si pe lângă întrégă magistratura, interpretul multiamirilor Dômnei si ale Mele pentru patrioticile urări ce Mi-ati facutu, voi dice impreuna cu d-vosă: Traiesca România!

Cetim in „Monitoriul“ României:

A. S. I. Marele Duce Nicolae a venit la 12 Maiu, la 5 ore după amedi, in Bucuresci si a fostu primitu la gara de I. S. Domnitoriu.

Marele Duce a luat prândiul cu Mariile Loru si pe urma au mersu impreuna la Mosi. Altetile loru au pornit dela palatul la orele 7 si jumătate in trasura à la Daumont, precedate de d. prefectu al politiei, de maresialulu curtiei, si următe de domnele de onore si de suită Altetiei Sele imperiale in trasuri ale curtiei. Casă militara calare, formă escortă imprejurul trasurei domnesci.

Cortegiul, trecendu prin calea Mogosioiei, stradă Lipscaniilor si Mosilor, a fostu cu respectu salutat de lumea ce ocupă trotoarele, ferestrele si balcoanele, de unde se aruncau buchete de flori.

Strabatendu multimea ce era in tergul Mosilor, Altetă Sea imperiale si Mariile Loru s-au indreptat spre cortulu ce era pregatit si unde se aflau mai multe nobilătăți si domne cari, că M. S. Dômna, purtau costumul naționalu. Apoi s-a esecutat inaintea Altetilor Loru traditionaliu jocu al calusiarilor, precum hore si alte dantiuri naționale după care Altetă Sea imperiale si Mariile Loru, pe la orele 8 si unu patrariu, s-au ur-

catu in trasura, si in urările entuziasante multimei, au mersu la gară Ternovistei, de unde Marele Duce a pornit, la orele 9, cu trenu specialu la Ploiesci.

Astadi, I. I. L. L. Domnitoriu si Dômna au mersu calări, la orele 8 de dimineață, pe platoul dela Cotroceni, unde se află asediata o parte din trupele divisionei a IV-a, comandata de d. generalu Manu, si care a ocupat in tempu de 15 dile, pâna in diu'a de 9 Maiu, poziunea dela Oltenița.

Dupa ce Inaltimile Loru au trecutu pe dinaintea frontului, salutate de urările trupelor, M. S. Domnitoriu a ordonat comandantului diviziunii sa scotă inainte pe oficerii, suboficerii si soldatii cari, prin mesuri inteligente, sănge rece si vitejia, s'au distinsu in tempul acelor repetite bombardări ale Olteniței, cându s'a asverlitu asupra trupelor nôstre a-própe 600 de obuse.

Laudându-i de atitudinea loru, Mari'a Sea a binevoită a conferit medaliă de *virtute militară* generalului Manu, că o resplata a meritului seu personalu si a purtării trupelor de sub comandă sea, Mari'a Sea a acordat aceasi distincție colonelului Peretiu si acelorui oficieri de artilleria cari au dirigiat tunurile nôstre cu atâtă precisiune, punendu focu Turtucae si stându neclintiti sub bombele turcesci, ce cadă in bateriele române, strică parapetele si demonțau unu tunu.

Apoi M. S. Domnitoriu a pus pe peptulu soldatilor cari s'au semnalat individualu, medaliă militară precum si *Steu'a Romaniei* clasă 5-a; acestu ordinu a fostu conferit de Mari'a Sea unui dorobantui si unui venatoriu ce se distinsera in luptele de avant-posturi, lovindu cu mare precisiune sentinelle turcesci. Trupele au presentat armele si decoratii au reintrat in renduri in sunetul muzicalor.

Unul din soldati ce urmă a se decoră, fiindu ranit si afăndu-se in spitalulu militaru, Mariile Loru au mersu acolo si M. S. Dômna i-a pusu insasi cu mâna Sea crucea pe peptu.

Mariile Loru, după ce au primitu defilarea, si-au luat diu'a buna dela aceste trupe cari voru pleca preste Oltu, spre a luă poziunile ce le suntu însemnate.

Trupele din diviziunea III, activa cari se aflau in cursu de 2 septamâni pâna in diu'a de 9 Maiu, la Giurgiu si Fratesci, au pornit asemenea spre Oltenița.

Reproducem după „Gazeta Transilvaniei“ urmatoreea scrisore a dlui G. Baritiu:

Epistola respectuoasă către femeile nôstre.

Suntu nouă luni, de cându femeile compatriotilor nostrii magiari prepară cu mare zel scame, bandagie, si alte obiecte necesarie la vindecarea soldatilor turcesci raniti in batalii. Aceasta activitate nu numai puru umanitară, ci totu-o data si fratișca a celor magiari, a fostu prima cu mare multiamire de către guvernul turcescu si de generalii armatei otomane. Femeile nôstre in Transilvania, Ungaria, Bucovina s'au simtitu pâna acum obligate a dă ascultare simțimilelor de mila si durere, de căte ori armată nôstra imperiale si versă săngele, că in 1848—49, 1859, 1866 in care campanii se affau si fiile loru cu miile si cu diecimele de mii. Astăzi, in aceste dile de probă si criza suprema, se vedu si femeile nôstre ajunse in poziunea femeilor națiunii magiare, de a spăla si legă ranele ace-

loru ostasi români, frati ai nostri mai multu decât magiarii cu turci, cari provocati si trasi in lupta de către otomani, se batu si si varsa sângele nădin vr'o vanitate si trufia, ci in sensu celu mai streasu alu cuventului pentru existența patriei si a națiunii, pentru libertatea contră vechei tiranii selbatice, care prefaçuse patria loru de atâtea ori intr'unu momentu universal. Tote actele publice mai recente esite dela legislativa si dela guvernul României, cum si evenimentele dilelor din urma, ne potu convinge pe toti, ca România este decisă a-si aperă existența si drepturile sele pâna la marginile extreme. Dece n'am mai avea alta proba despre fermă decisiune a locuitorilor terei de a se aperă pe viată, pe moarte, ne-aru fi de ajunsu acele liste lungi de oferte extraordinare, in cai frumosi (pâna acum preste două mii) in bani, nutretiu, adeca fenu, paie, orzu, ovesu, in grâu de pâne, in vinu si vinu arsu, care curgu neincetatu din tote regiunile terei de buna voia, astfel ca legea rechisitumilor usitata in tote staturile, votata si in România, se aplica multu mai putinu decât se temea unu.

Incătu pentru femeile române, eata societatea *Crucei rosie* inițiată in Bucuresci, cu ambulantile si spitalurile sele, eata inse si societatea noblelor femei inițiată in a două capitala de către damele din cele mai de frunte familii ale Moldovei cu scopul respicatu in cinci puncte ale programelor sele. Scurtu, națiunea întrăga, barbati si femei, junii si june s'au decis a sacrifică totu, avere, sanatate, vieti a pentru salvarea celoru naii sublim bunuri din lume.

Fatia cu aceste evenimente eră preste putintia, că femeile nôstre din cîte de Carpați sa mai remâna indebetul femeilor magiare si serbe in manifestarea prin fapta a compatimirei si a durerei sufletesti către acei bravi ostasi, loviti de glonție, intepati de baionete, taiati de sabia, calcati, raniti in diverse moduri.

Onorea initiativei este „a femeilor din Sibiu“, de unde primiramu inca de Vineri, scirea telegrafica despre inițiatarea unui „comitetu de dame“, care luă asupra si primirea si inaintarea ofertelor destinate pentru cei raniti.

Nu ne indoim unu momentu, ca femeile nôstre din alte comune mai alesu urbane, opidane, si chiar rurali din cele mari, voru forma mici comitete de căte trei s'au cinci inse, spre a se consultă d. e. despre „calitatea“ scamelor, formă bandagielor si altele că acestea, cum si de modulu inaintării pachetelor la locul destinării loru. Incătu pentru scame, bandagie si alte obiecte necesari la vindecarea celoru raniti, va fi forte bine, că ori unde vi se da ocazie, Dômele mele, sa luati consiliul mediciilor speciali.

Varietăți.

* * * (*Trup'a Burienescu*). Aflăm cu placere ca ieri a sositu aici trup'a dlui Burienescu, care după cum amu cete in diuarie, a jocat cu celu mai bunu succesu, causându seri forte plăcute in orasiele pe unde a trecutu. Aici le voru incepe productiunile, sub titlul de „Caffée concert“, mâne luni, cu urmatorele piese: *Banulu*, *ochiulu dracului*; *Tudoru*, *rotariulu*; *Hascalu*, *vendietoriu de sdrentie*; *Haiduculu românu*; *Concertu cu o căja de mastecanu*; *Ap'a curge pietrile remânu si Anghin'a*, două couplete; pe urma: joculu *Romanulu*, esecutat de dn'a Burienescu in costumul nationalu.

Sperăm, ca publicul român nu va lipsi dela aceasta petrecere amu-santa.

In pavilonulu din gradină *Hermann*.

* * * Se aude, ca esista intentiunea, a introduce la gimnasiele magiare cu incepul anului scolaric 1877/8 limbă turcescă că studiu obligatoriu in locul limbii grecesc. Asiada Homeru, Herodotu, Sofocle, etc voru ceda locul loru clasicilor Achmed Daji, Nedschati, Baki, Ali Wasi etc. Se astăpa, bagu săm'a, ca pâna la târnă viitoră limbă turcescă va fi ajunsu si cuaitatea, pe care cei mai multi barbati de școală pretindu sa aiba o limbă propusa in gimnasiu, adeca cuaitatea a fi terminata cu totul in desvoltarea ei, va sa dică, a fi o limbă morăta. Cu atât mai multu, vedi bine, se voru simți magiarii, remai inca in vietă, indatorati inaintea săngelui loru, a pastră limbă turcescă pentru posteritate.

Scirile telegrafice nu au nimică nou, decât despre o batalie in tre rusi si turci la Begli (Asi'a) in care turci fura invinsi.

Bursă de Viena.

Din 21 Maiu (2 Iunie) 1877.

Metalicele 5%	59 60
Imprumutul nat. 5% (argint)	65 —
Imprumut. de statu din 1860	110 25
Actuuni de banca	771 —
Actuuni de creditu	138 20
London	126 10
Oblig. de desdaunare Unguresci	72 75
" " Temisiore.e	72 50
" " Ardeleanesci	71 25
" " Croato-slavone	— —
Argintu	114 —
Galbinu	6 02
Napoleonu d'auru (poli)	10 08
Valută nouă imperială germană	61 90

Lucru demn de atenție.

Onoratului p. t. publicu anunție cu totu respectulu ca pentru vedere amu depust la tipografiă archidiecesana gr. or. din locu urmatoreea colectiune de musicali naționale:

„România“ Quadrile 1 fl. 60 cr.; „Mum'a lui Stefanu celu Mare“ 60 cr.; „Visuri de copii“ Quadrile 80 cr.; „Durerea 'mi este mare“ Valse 80 cr.; „Viță a Romaniei“ 80 cr.; „Nóptea nașcerii lui Christosu“ 1 fl. 80 cr.; „Adio Moldova“ 60 cr.; „Apele dela Vacaresci 60 cr.; „Două suspine“ 60 cr.; „Polca de risu“ 60 cr.; „Spune“ 60 cr.; „Souvenir de Zizin“ 80 cr.; „Ficăa poporului“ 60 cr.; „La favorite“ 60 cr.; „Grande Etude“ 60 cr.; „Quatre marche Romains“ 1 fl.; „Fabis de Carnaval“ Quadrile 1 fl. 20 cr.; „Itzig Polka“ 40 cr.; „Dorintă“ 80 cr.

invitandu respectuosu la prenumerătore. Prenumeratiuni primesc si tipografiă archidiecesana gr. or.

1-1

M. Gunesch.

Postă redactiunei. Primiramu urmatoreea Carte de corespondentia:

Dle! Două numere din „Telegraful Romanu“ nu mi-a venit. Reclamu deci aceste două numere.

Mai inainte inca nu mi s'au trimis vre-o două numere. A-si dorî in privință acăstă mai multă esactitate.

Elisabetopole 26/5 1877.

V. Almasianu.

Dlu reclamantul in zelulu seu celu mare pentru esactitate uită sa ne spuna numerii cari nu i-au „venit.“ Lu rugămu dara sa fia si densulu esactu cându reclamăza că sa ne putemu in-deptă. Dara altă si mai mare, dlu reclamantul nu se află nicării intre abonanții „T. R.“; ni se pare dara ca este numai advocatul neesactu al altoră.

V. P. In Beiusiu. De aici se esperă regulat, incepandu dela 15 Maiu an. cur.